

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії

В.В. Буяшенко
В.В. Буяшенко

«1» березня 2018 р.

ПРОГРАМА фахового випробування для вступу на 2 курс для здобуття ступеня «Бакалавр» спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні приймальної комісії
(протокол №1 від «01» березня 2018 р.)

Київ – 2018

Зміст

Вступ.....	3
1. Програма курсу.....	3
2. Питання до вступного іспиту.....	6
3. Критерії оцінювання відповідей вступника.....	8
4. Рекомендована література.....	10

Вступ

Програма вступного екзамену призначена для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Даною програмою передбачається перевірка знань студентів з фундаментальної дисципліни, яка формує їх майбутній фах – економіка підприємства.

У робочій програмі дисципліною поданий перелік основних питань, на базі яких формуються білети вступного іспиту, які містять три теоретичних питання. Програма також містить структуру білета, критерії оцінювання відповідей вступника та рекомендовану літературу.

1. Програма курсу

Опис основних розділів програми, орієнтовний перелік питань, які виносяться на вступний іспит на III курс

Тема 1. Основи підприємництва

Поняття підприємство, його мета, функції та основні ознаки.

Підприємство як статутний суб'єкт господарювання. Напрями його діяльності та права в галузі планування, управління ресурсами, розпорядження доходами і прибутками.

Підприємство як об'єкт купівлі-продажу. Вартість майна та вартість підприємства, методи їх визначення.

Класифікація підприємств та характеристика їх видів. Економічні особливості різних видів підприємств. Практичне значення класифікації підприємств. Виробнича структура підприємства, її види за певними ознаками і чинники формування. Загальна структура підприємств і організацій.

Тема 2. Ринок праці та його регулювання

Ринок праці як підсистема ринкової економіки.

Елементи ринку праці: попит, пропонування, ціна робочої сили. Складові елементи механізму функціонування сучасного ринку праці.

Функції сучасного ринку праці. Сегментація ринку праці за різними ознаками. Інфраструктура ринку праці. Особливості формування та регулювання ринку праці в Україні.

Тема 3. Продуктивність і ефективність праці

Сутність ефективності праці. Система показників ефективності праці. Продуктивність праці як основний показник її ефективності. Показники та методи вимірювання продуктивності праці на макро- та мікрорівні. Класифікація факторів продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці, їх класифікація.

Тема 4. Політика доходів і оплата праці

Структура доходів населення. Трудові та нетрудові доходи. Соціально-економічна сутність заробітної плати. Функції заробітної плати і принципи її організації. Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці, умови їх використання.

Державне регулювання заробітної плати.

Тема 5. Виробнича система

Виробнича функція, її сутність та взаємозв'язок з функціями маркетингу та фінансів. Сутність поняття „система”, її складові. Структура та організація системи. Класифікація систем.

Сутність виробничої системи та її структура. Основні та допоміжні елементи виробничої структури. Споріднення елементів виробничої системи. Особливості виробничих систем. Інформаційні та матеріальні зв'язки виробничих систем.

Організаційні основи виробничих систем: принципи, закони організації. Класифікація зв'язків елементів виробничої системи. Закони розвитку виробничих систем. Особливості і властивості виробничих систем.

Підприємство як виробнича система. Властивості підприємства. Функціональні підсистеми підприємства. Сучасні виробничі стратегії та концепції організації виробництва.

Тема 6. Виробничий процес і організаційні типи виробництва

Технологія і виробничий процес. Сутність, види технології. Технологічний процес, класифікація технологічних процесів. Технологічна операція, її елементи. Параметри технологічного процесу, їх групи. Сутність виробничого процесу, його основні елементи. Продукція виробничого процесу, її класифікація. Класифікація виробничих процесів. Виробнича операція, її види.

Принципи раціональної організації виробничого процесу. Планування виробничого процесу. Основи розроблення технологічного процесу. Карти виробничого процесу.

Організаційні типи виробництва, їх характеристика. Коефіцієнт закріплення операції.

Тема 7. Побудова виробничої структури підприємства

Просторові зв'язки у виробничому процесі. Основні структуроутворюючі зв'язки. Сутність та елементний склад структури виробництва. Чинники виробничої структури. Принципи формування виробничих структур. Принципи спеціалізації, їхні переваги та недоліки. Цехова виробнича структура.

Просторове розташування підприємства. Генеральний план підприємства. Критерії розташування виробничих об'єктів. Показники оптимізації виробничої структури. Напрями проектування та вдосконалення виробничої структури.

Тема 8. Місія та цілі підприємства

Визначення місії підприємства. Суть та значення місії для підприємства. Обов'язкова інформація, що міститься в офіційному визначенні місії. Філософія, концепція та імідж підприємства. Процес визначення напрямку руху організації.

Класифікація та ранжування цілей підприємства. Поняття цілей. Значення цілевизначення. Довгострокові та короткострокові цілі. Вісім галузей діяльності, що в них мають бути визначені цілі компанії: позиція на ринку, продуктивність, забезпечення ресурсами, прибутковість, інновації, управління, кадри, соціальна відповідальність. Головні та другорядні цілі. Квантифікованість цілей. Кількісні та якісні цілі. Цілі та стандарти, їх співвідношення. Ієрархія цілей (загальнокорпоративні, цілі підрозділів, індивідуальні). Вимоги, що ставляться до цілей при їх формулюванні.

Тема 9. Оцінювання зовнішнього середовища підприємства

Загальне та операційне зовнішнє середовище. Структурні компоненти загального середовища. П'ять компонентів операційного середовища. Визначення значущості для підприємства впливу компонентів зовнішнього середовища кожного рівня. Залежність структуризації факторів зовнішнього середовища від різних чинників. Сканування і прогнозування зовнішнього середовища. Сканування зовнішнього середовища як процес збирання, обробки та поширення інформації на підприємстві. Джерела інформації при скануванні. Значення об'єктивної оцінки, неупередженості при скануванні зовнішнього середовища. Специфіка сканування факторів кожного компонента загального та операційного середовища. Моніторинг слабких сигналів. Важливість своєчасного прогнозування змін у зовнішньому середовищі. Прогнозування як метод оцінки майбутнього стану середовища. Застосування екстраполяції, мозкового штурму, статистичного моделювання, побудови сценарію при прогнозуванні .

Аналіз галузі та конкуренції. Загальний аналіз галузі. Позиціонування стратегічних груп в галузі. Загальна схема галузевих витрат. Модель Портера аналізу п'яти конкурентних сил у галузі. Вплив кожної сили на рівень конкуренції в галузі. Бар'єри входу-виходу з галузі. Аналіз існуючих конкурентів. Джерела інформації для аналізу конкурентів. Конкурентні профілі.

2. Питання до вступного іспиту

1. Персонал підприємства, оцінка ефективності його роботи.
2. Сутність, значення, склад виробничої інфраструктури.
3. Циклічність виробництва. Фази ділової активності.
4. Сутність якості продукції. Організаційно-виробниче забезпечення якості продукції.
5. Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку, життєвого циклу продукції і детермінантів попиту.
6. Сутність ринку праці, його елементи та функції.
7. Сутність витрат. Витрати у короткостроковому та довгостроковому періодах.
8. Нормування праці, види норм праці та їх розрахунок.
9. Сутність виробничого процесу, класифікація виробничих процесів.
10. Сутність заробітної плати, її види. Диференціація заробітної плати.
11. Сутність та основні характеристики середовища підприємства.
12. Сутність ринку праці, його елементи та функції.
13. Планування як функція управління підприємством.
14. Види та сутність економічних ресурсів (факторів виробництва) і поняття їх обмеженості.
15. Конкурентоспроможність продукції.
16. Поняття підприємства, цілі і напрями діяльності та правові основи функціонування.
17. Основні виробничі фонди підприємства: сутнісна характеристика, класифікація, спрацювання та амортизація.
18. Сутність виробничого процесу, класифікація виробничих процесів.
19. Статут підприємства: сутність і призначення.
20. Сутність якості продукції. Організаційно-виробниче забезпечення якості продукції.
21. Механізм взаємодії попиту і пропозиції. Ринкова рівновага та ринкова нерівновага.
22. Інвестиційні ресурси, класифікація та характеристика.

- 23.Класифікація підприємств та їх практичне значення.
- 24.Форми і системи оплати праці, умови їх використання.
- 25.Державне регулювання заробітної плати.

Орієнтована структура екзаменаційного білету

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань.

1. Сутність ринку праці, його елементи та функції.
2. Планування як функція управління підприємством.
3. Види та сутність економічних ресурсів (факторів виробництва) і поняття їх обмеженості.

3. Критерії оцінювання відповідей вступників

Знання вступників оцінюються за чотирьохбальною системою:

- "відмінно"
- "добре"
- "задовільно"
- "незадовільно"

Оцінка "відмінно" ставиться у тому випадку, коли вступник глибоко і вичерпно знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, повно, чітко і грамотно відповідає на питання в обсязі програми, правильно вирішує практичні питання, вміє вільно застосовувати свої теоретичні знання на практиці, при цьому оцінка за виконання практичних завдань повинна бути не нижче «відмінно».

Оцінка "добре" ставиться в тому випадку, коли вступник твердо знає предмет, основну (обов'язкову) літературу за програмою дисципліни, впевнено відповідає на питання в обсязі програми, вміє вільно застосовувати свої теоретичні знання на практиці, при цьому за деякими показниками є недоліки непринципового характеру, якість відповідей вступника у відношенні точності і чіткості викликає зауваження чи виправлення членів комісії у вигляді виправлень і навідних запитань, при цьому за виконання практичних питань оцінка повинна бути не нижче «добре».

Оцінка "задовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник виявив знання лише основного матеріалу, але не знає деталей питання, невпевнено

вміє використовувати отримані знання для пояснення поставлених питань, для одержання правильних відповідей потрібна була допомога членів комісії у вигляді виправлень і навідних запитань, при цьому за виконання практичних питань оцінка повинна бути не нижче "задовільно".

Оцінка "незадовільно" ставиться в тому випадку, коли вступник має поверхневе уявлення за заданим питанням, з труднощами застосовує на практиці отримані знання, а при вирішенні практичних питань показав незнання їх рішення, і оцінений "незадовільно".

* Оцінка за практичну частину завдання повинна бути не нижче загальної оцінки, основу якої складає вміння грамотно застосовувати теоретичні знання при обґрунтуванні практичних питань.

Обговорення результатів іспиту у відношенні до кожного вступника проводиться на закритому засіданні предметної комісії. При визначенні підсумкової оцінки члени комісії користуються обчисленням її як середнього арифметичного показника. Рішення про оцінку приймається відкритим голосуванням, в якому приймає участь тільки склад даної комісії, простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів, голос голови комісії є вирішальним.

Результати здачі іспиту оголошуються вступникам у день затвердження протоколів приймальної комісії.

4. Рекомендована література

1. Березін О.В. Економіка підприємства К.: Знання, 2009. – 390с.
2. Богиня Д.П., Грішнова ОЛ. Основи економіки праці.: Навч.посіб.- 2-е вид., стер. - К.: Знання - Прес, 2001.- 455 с.
3. Васильков В.Г. Організація виробництва К.:КНЕУ, 2005.-524 с.
4. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навч.пос. 2-ге вид. Київ: Кондор, 2008. – 544 с.
5. Гетьман О.О. Шаповал В.М. Економіка підприємства К: ЦНЛ, 2006. – 488 с.
6. Гринькова В.М.,Салун М.Н. Організація виробництва К.: Знання, 2009.-582 с.
7. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини К.: Знання, 2007. – 559с.
8. Донець Л.І., К.Г.Романенко Основи підприємства. Навчальний посібник К.:ЦНЛ,2006. -320 с.
9. Єгупов Ю.А. Організація виробництва на промисловому підприємстві К.: ЦНЛ, 2006. -488 с.
10. Єсінова Н.І. Економіка праці і соціально-трудова відносини К.: Кондор, 2006. - 432с.
- 11.Збарський В.К. Горьовий В.П та ін.. Організація підприємницької діяльності та бізнесу Київ: АПСВ ФПУ, 2008, - 656 с.
- 12.Колот А.М., Грішнова О.А.Герасименко О.О Економіка праці і соціально-трудова відносини К.:КНЕУ, 2009. – 711с.
13. Пасічник В.Г.,Акіліна О.В. Організація виробництва К.: ЦНЛ, 2005 – 248с.
14. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства К: КНЕУ, 2006. - 528 с.
15. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч.посіб. 2-е вид. випр. і доп.- Київ: Знання, 2006,- 662 с.
- 16.Семенов Г.А. та інші Організація і планування на підприємстві К.: ЦНЛ, 2006. -528 с.
17. Шегда А.В. Економіка підприємства К.: Знання, 2006. – 614с.